

Albán Köztársaság

– Üzletkötés és vállalat alapítás – tudnivalók magyar vállalkozók számára –

Tartalom

Tartalom	1
Alapadatok.....	3
1. Történelmi áttekintés.....	4
2. További hasznos információk angol nyelven	4
Gazdasági helyzet	5
1. Legfontosabb indikátorok.....	5
2. A külkereskedelem fő jellemzői.....	6
3. Gazdasági helyzet	6
4. További hasznos információk magyar nyelven.....	7
5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven.....	7
Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal	8
1. Politikai, államközi kapcsolatok	8
2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok	8
2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében.....	9
Jogi, szabályozási környezet.....	10
1. Magyarországról Albániába irányuló kivitel (export) szabályozása	10
2. Vállalat alapítás	11
3. Ingatlanvásárlás.....	12
4. Egyéb.....	12
5. További hasznos jogi információk angol nyelven.....	12
Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés.....	13
1. EXIM országgockázati besorolás	13
2. Helyi fejlesztési bank	13
3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek.....	13
4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat.....	13
5. Tenderlehetőségek	14

Praktikus információk	14
1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal	14
2. Beutazási feltételek.....	14
3. Egészségügyi helyzet.....	14
4. Közbiztonság	15
5. Infrastruktúra, közlekedés	15
6. Repülőterek.....	15
7. Banki szolgáltatások elérhetősége	16
8. Egyéb.....	16
Kultúra.....	16
1. Vallás, vallási szokások	16
2. Fontosabb ünnepek.....	17
3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások	17
4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven.....	18
5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven	18
További információk, linkgyűjtemény	18
1. Általános információk	18
2. Tirana	19
3. Angol nyelvű online napilapok	19
4. Reptér, légitársaság.....	19

Alapadatok

Hivatalos név: Albán Köztársaság

Főváros	Tirana
Államforma	Parlamentáris demokrácia
Kormányzat	köztársasági elnök, miniszterelnök, valamint miniszterek tanácsa (amelyet a miniszterelnök ajánl, a köztársasági elnök nevez ki és a parlament hagy jóvá)
Pénznem	albán lek, váltópénze a qindarkë, (1000 lek = 8.34 EUR vagy 7,9 USD)
Hivatalos nyelv	albán
Beszélt nyelvek	albán, görög, vlach, romani, olasz, szerb-horvát stb.
Területe	28 748 km ²
Lakossága	30 029 278 fő (becslés 2015)**
Éves népességszaporulat	0,3% (becslés, 2015)**
Időeltolódás	GMT + 1 óra
Etnikai megoszlás	albán (82,6%), görög (0,9%), egyéb (főként vlach és roma, 1%), nem meghatározható (15,5%) (becslés, 2011)**
Vallások	iszlám (56,7%), ortodox keresztény (6,8%), ateista, (2,5%), bektashi (2,1%), római katolikus (10%), nem meghatározható (16,2%), egyéb (5,7%) (becslés, 2015)**
Főváros	Tirana
Nemzeti ünnep	November 28.

Forrás: *<http://en.wikipedia.org/wiki/Albania>

**<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/al.html>

Az Albán Köztársaság a Nyugat-Balkán déli részén fekszik. Az ország 12 megyéje a következő: Berat, Diber, Durres, Elbasan, Fier, Gjirokaster, Korce, Kukës, Lezhë, Shkodër, Tirane, Vlorë.

1. Történelmi áttekintés

Habár a források értelmezése nem konszenzusos, a szakértők között született viszonylagos egyetértés szerint Albánia mai lakóinak ősei az illírek voltak, akik a bronzkor végén telepedtek le a Balkán nyugati részén. A főváros – amely máig Észak-Albánia legfontosabb központja – Shkodra lett. Az illírek kulturális és gazdasági fejlődését alapjaiban befolyásolta, hogy az i.e. 6-8. században új szomszédok költöztek melléjük, ugyanis a tengerparti sávban görög kolóniák létesültek. A stratégiai szempontból értékes terület, amely az adriai tengerre való bejutást jelentette, a nagyhatalmak érdeklődését is felkeltette. Habár a terület az i.e. 2. századtól hat évszázadon keresztül Illyricum néven római provinciává vált, annak illír lakói megőrizték saját nyelvüket és kultúrájukat. A Római Birodalom bukása után névleges bizánci fennhatóság következett, de mivel a központi hatalom képtelen volt a peremterületek védelmére, a vidék folyamatos prédájává vált a vízigót, hun és osztrogót fosztogatóknak. Ekkorra eredeztethető a földrajzi terület elnevezése is; Shqipëria (a helyiek nyelvén Albánia), melynek jelentése a „sasok földje”. A barbár dúlásokat követően a Bolgár Fejedelemség és a Velencei Köztársaság is uralkodott itt, majd 1501-ben végleg meghódította az Oszmán Birodalom. Az uralom alatt a lakosság nagy része iszlamizálódott. A 19. század végén feltámadt nemzeti mozgalmakat a törökök sorra levertek, viszont az első balkáni háború után, 1912 novemberében Albánia autonómiát kapott. Az első világháború alatt görög megszállás volt Albániában, 1920-ban mondták ki újból a függetlenséget. Az olasz befolyás egyre érzékelhetőbb lett, amelynek a következménye Albánia olasz megszállása lett; Mussolini csapatai 1939-ben lerohanták az államot. 1944 végére kommunista partizánok felszabadították Albániát, ezután diktatórikus sztálinista ideológiával támogatott időszak következett, melynek központi alakja Enver Hoxha volt. A tudatos elszigetelődés politikáját az ipar és a gazdaság is megsínylette. Hoxha 1985-ös halálát követően az ország lassan nyitott a nyugat felé. Felkelők rombolták le Hoxha szobrát Tiranában 1991 februárjában. Nem sokkal ezután kikiáltották a köztársaságot és megtartották az első szabad választásokat. Az ország ezután is folyamatos belpolitikai csatározások színtere volt, amelyet gazdasági nehézségek is tetéztek. Az 1999-es koszovói háború érintette Albániát, mivel a koszovói albánok nagy része az országban keresett menedéket. Albánia 2009 áprilisa óta a NATO teljes jogú tagja, valamint tárgyalásokban áll európai szervekkel az európai uniós csatlakozás feltételeiről.

(Forrás: <http://en.wikipedia.org/wiki/Albania>,
http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Albania)

2. További hasznos információk angol nyelven

A Princeton Egyetem weboldala:

http://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Politics_of_Albania.html

A Kongresszusi Könyvtár online elérhetősége: <http://countrystudies.us/albania/121.htm>

Themonkeycage.org, politikai blog: <http://themonkeycage.org/2013/06/12/2013-albania-pre-election-report-good-reforms-meet-bad-politics-a-looming-electoral-crisis-in-albania/>

Az ország földrajzáról:

About.com, földrajzi információk Albániáról:

<http://geography.about.com/library/cia/blcalbania.htm>

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/Geography_of_Albania

Princeton Egyetem weboldala:

http://www.princeton.edu/~achaney/tmve/wiki100k/docs/Geography_of_Albania.html

Online Világatlasz: <http://www.worldatlas.com/webimage/countrys/europe/al.htm>

Az ország történelméről:

Wikipedia: http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Albania

Infoplease.com, online információk Albánia történelméről:

<http://www.infoplease.com/country/albania.html>

Michigan Állami Egyetem weboldala: <http://globaledge.msu.edu/countries/albania/history>

Robert Elsie, Albánia-szakértő weboldala: <http://www.albanianhistory.net/>

Gazdasági helyzet

1. Legfontosabb indikátorok

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
GDP (milliárd USD)*	8,4	9,1	10,1	13,0	12,1	11,9	13,0	13,1	12,9	13,2	11,6.
Egy főre jutó GDP (USD)*	2799	3077	3639	4423	4176	4175	4556	4406	4652	4564	3995****
Egy főre jutó GNI (USD)*	2710	3150	3560	4130	4350	4440	4520	4520	4700	4450	n.a.
GDP növekedési üteme (%)	5	5	6	8	3	3	3	1,3	0,4	2,2	2,6****
Ipari termelés növekedési üteme (%)*	8,2	10	2,3	9,7	2,8	-5,5	5	5	5,6	-22	n.a.
Infláció (fogyasztói árak, %)*	2,4	2,4	2,9	3,4	2,3	3,6	3,5	2,0	1,9	1,6	1,9
Exportvolumen (milliárd USD)*	222,1	255,4	326,4	357	308	397,4	442,2	450,3	568,6	611,7	n.a.
HDI (Emberi Fejlettségi Index)**	0,729	0,733	0,737	0,741	0,743	0,746	0,748	0,749; 70. hely	0,716; 97. hely	0,2017	n.a.
GCI (Globális Versenyképési Index)***	n.a.	3,6	3,5	3,6	3,7	3,9	4,1; 78. hely 142 ország-ból	3,9; 89. hely 144 ország-ból	3,9; 95. hely 148 ország-ból	3,8	97. hely 144 ország-ból

Forrás: *<http://data.worldbank.org/country/albania>

** <http://hdr.undp.org/en/statistics/>, kategória: „magas”

***<http://reports.weforum.org/global-competitiveness-report-2014-2015/economies/#indexId=GCI&economy=ALB>

****<https://knoema.com/sijweyg/gdp-per-capita-ranking-2015-data-and-charts>

*****Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Albánia

2. A külkereskedelem fő jellemzői

A külkereskedelem fő jellemzői

Legfontosabb exportpartnerek	Olaszország (50,9%), Koszovó (8,6%), Spanyolország (5,2%), Málta (4,6%), Görögország (3,9%), Németország (3,1%), Törökország (2,9%), Kína (2,7%) (2015)
Legfontosabb exporttermékek	ásványi anyagok, textilipari termékek és lábbelik, valamint nemesfémek
Importvolumen	3,597 milliárd USD (2015, becslés)
Legfontosabb importpartnerek	Olaszország (30,3%), Kína (8,6%), Törökország (8,0%) Görögország (7,8%), Németország (6,7%), Szerbia (3,8%), Franciaország (2,2%), Oroszország (2,2%) (2015)
Legfontosabb importtermékek	gépek és berendezések, elektronikai eszközök, ásványi anyagok, textilipari termékek

---

Forrás: [Magyarország Nagykövetsége, Albánia](#)

3. Gazdasági helyzet

Az Albán Köztársaság modern piacgazdasági rendszerre való áttérése nem zajlik zökkenőmentesen. Habár a makrogazdaság átlagos évi növekedése 2004 és 2008 között a 6 százalékot is elérte, 2009-2011 között ez a növekedési ütem 3 százalékponttal csökkent, valamint további fél százalékponttal 2012-ben. Az IMF adatai alapján 2015-ben Albánia GDP növekedése 2,6%-os volt, az áprilisi előrejelzések szerint 2016-ban az ország gazdasága várhatóan 3,4%-kal növekszik majd. Az infláció stabilan alacsony szintű, 2015-ben 1,9% volt. A kormányzat nemrégiben léptetett érvénybe egy pénzügyi reformcsomagot, amely a kiterjedt feketegazdaság visszaszorítását, valamint a külföldi befektetési szándék felélénkítését tűzte ki célul. Az Albán Nemzeti Bank adatai alapján a legnagyobb befektetők az országban továbbra is Görögország, Svájc, Hollandia, Olaszország és Törökország. 2014-ben 8%-kal kevesebb FDI érkezett az országba az előző évhez viszonyítva. Jelentős számú albán munkavállaló dolgozik külföldön, elsősorban az Európai Unió országaiban. A munkanélküliség 17% volt 2015-ben, a mezőgazdasági szektor foglalkoztatja a hivatalosan munkát végzők majdnem felét, viszont a szektor a nemzeti össztermékhez csak 20 százalékban járul hozzá. A mezőgazdaság – a technikai innováció elmaradása, jogi akadályok és az elaprózódott birtokrendszer miatt – jelenleg is családi üzemben működtetett megélhetési földművelésen alapul. Az energiaellátás 98 százaléka saját vízenergiára épül, ami miatt gyakoriak az áramkimaradások.

A közvetlen tőkebefektetés (FDI, *foreign direct investment*) a térség országai közül Albániában a legalacsonyabb. Ennek leküzdésére az utóbbi években a kormány pénzügyi és jogi intézkedésekkel próbálta megerősíteni az üzleti bizalmat. 2015. szeptember elején a Kormány döntött a Technical and Economic Development Area (TEDA) szabadkereskedelmi zónák létrehozásáról. A gazdaságélénkítést célzó program révén az övezetben működő gazdasági szereplők kedvező telephelyfeltételeket és kedvezményeket élvezhetnek. Az energetika területén a vezetők a diverzifikációra törekednek, azaz a

vízenergia-függőség csökkentésére, valamint a környező országokkal kapcsolódó elektromos vezetékek modernizációjára. A Vlore nevű település mellett felavatott hőerőmű a termelési kapacitás bővítését szolgálja. Az energetikai szektor további privatizációjában számos lehetőséget találhat a beruházó. Az európai mércével mérve viszonylag fejletlen közlekedési infrastruktúra reformját Albánia az uniós intézmények támogatásával valósítja meg. A közlekedés mellett az építőiparban is jelentős fejlődési perspektívát kínál az ország, különösen, ami az építőipari gépek és a modern technológiák importját illeti.

A 2008-2009-es gazdasági és pénzügyi válság súlyosan érintette az ország gazdaságát és a korábbi évek élénk fejlődési dinamikája lelassult, ennek ellenére az albán vezetés továbbra is elkötelezett a pénzügyi rendszer teljes privatizációja mellett. A magas államadósság miatt, illetve a jelentős spanyol és görög pénzügyi összefonódások miatt Albánia kiszolgáltatott a környező országok és az Európai Unió felől érkező káros gazdasági hatásoknak. 2013-ban Albánia még mindig olyan nehézségekkel nézett szembe, mint a növekvő államadósság. A Rama-kormány – az elődjétől örökölt kedvezőtlen gazdasági helyzet, üres államkincstár és felhalmozott adósságok ellenére – sikeresen megőrizte az ország pénzügyi stabilitását. A kormány mindezt a Világbankkal és a Nemzetközi Valutaalappal együttműködve, elsősorban hitelek felvételével biztosította.

A Kormány gazdaságpolitikai célkitűzéseit is az EU integrációs törekvések határozzák meg. A gazdasági átalakítás és a strukturális reformok mellett, a termékek és szolgáltatások diverzifikációja, és új technológiák bevezetése a cél. A szolgáltatási szektor helyett nagyobb hangsúlyt kapnak a termelő ágazatok (energia, mezőgazdaság, ipar), illetve a hazai termelés fellendítését (kkv szektor támogatása) és az export növelését szorgalmazzák. Az elmúlt öt év (2011-2015) adatai alapján megállapítható, hogy az albán export volumene – 2015 kivételével - gyarapodásnak indult, mialatt a behozatalban ingadozás volt tapasztalható. A kivitel átlagos éves növekedése 2011-2015 között 8,9%-os volt, a behozatal 2012-2013 közötti visszaesés ellenére éves szinten 2,9%-os emelkedést mutatott. Némi javulás figyelhető meg a kereskedelmi deficit alakulásában az elmúlt öt év alatt (0,5%-os csökkenés).

Forrás: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/al.html>
[Magyarország Nagykövetsége, Albánia](#)

4. További hasznos információk magyar nyelven

Business Hungary: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto>

5. További hasznos gazdasági információk angol nyelven

CIA Factbook: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/al.html>

ENSZ fejlesztési program, Humán Fejlettségi Index:

<http://hdr.undp.org/en/countries/profiles/ALB>

Versenyezőképességi Index:

<http://www.weforum.org/issues/competitiveness-0/gci2012-data-platform/>

A Világbank adatbázisa: <http://data.worldbank.org/country/albania>

Albánia központi statisztikai hivatala angol nyelven:

<http://www.instat.gov.al/en/Home.aspx>

Gazdaságtörténet: <http://globalede.msu.edu/countries/albania/economy>

Az ENSZ adatai: <http://data.un.org/CountryProfile.aspx?crName=Albania>

Gazdasági szabadság index (2014): <http://www.heritage.org/index/country/albania>

Általános gazdasági, ill. kivittel kapcsolatos specifikus információk:

EU Market Access Database: <http://ec.europa.eu/trade/policy/countries-and-regions/regions/western-balkans/>

Kétoldalú kapcsolatok Magyarországgal

1. Politikai, államközi kapcsolatok

- Részben a közös történeti kapcsolódási pontok miatt, Magyarország általános megítélése Albániában kedvezőnek mondható. Magyarország támogatásáról biztosította Albániát annak az EU-val megkötött Stabilizációs és Társulási Megállapodása, valamint a NATO-csatlakozás kapcsán is.
- Jelenleg 23 állam-, és kormányközi egyezmény, illetve tárcaközi megállapodás van érvényben a két ország között.

(Forrás, további hasznos információk:

http://www.mfa.gov.hu/kulkepviselet/AL/hu/Bilateralis/politikai_kapcsolatok.htm)

2. Gazdasági, kereskedelmi, befektetési kapcsolatok

A magyar kormány nyugat-balkáni stratégiáját a kétoldalú üzleti-gazdasági kapcsolatok megerősítésén és a befektetői környezet megszilárdításán keresztül kívánja végrehajtani. A magyar kormány emellett nagy súlyt fektet nagyköveti találkozók és üzleti fórumok szervezésére, amelyeknek központi témája a gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok lehetséges javítása. A magyar kormány az ez irányba tett intézkedések egyik mérföldköveként tekint a Magyar-Albán Kormányközi Gazdasági Vegyesbizottság 2013. április 10-ei megalakítására. Magyarországi tőkebefektető jelenleg nincs Albániában.)

- Albánia 2015-ben Magyarország 65. legfontosabb kereskedelmi partnere volt, részaránya a teljes magyar külkereskedelemben 0,04%. Exportunkban 0,1%-os súllyal a 62., míg az importunkban 0,02%-os részaránnal az 65. helyet foglalta el. A kétoldalú kereskedelmi áruforgalom 2015-ben 41,0%-kal 69,8 millió euróra emelkedett.
- 55,6 millió euró értékű exportunk 17,2%-kal erősödött az előző évhez képest, amely főként a gyógyszerészeti termékek (15,7 M EUR, +37,1%), textilfonal, szövet, textilipari gyártmány (2,0 M EUR, 300%) kivitelének növekedése okozta. Visszaesés tapasztalható azonban az állati és növényi olaj, zsír (5,5 M EUR, -11,3%), valamint a híradástechnikai, hangrögzítő és lejátszó készülékek (6,2 M EUR, -3,8%) exportjában.
- Az Albániából származó import az elmúlt évben rohamosan fellendült és 14,2 millió eurót tett ki, amely az előző évhez képest 588,3%-os emelkedést jelent. A gyarapodás a lábbeli behozatal megindulásával magyarázható, amelynek összértéke a teljes magyar behozatalból 12,7 millió euró volt (+1031,3%).

[Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Albánia](#)

- Magyar érdekek főbb területei: villamosenergia, vízgazdálkodás, környezetvédelem, turizmus, mezőgazdaság, infrastruktúra-fejlesztés. Az albán tengerpart 92 százaléka még fejlesztés előtt áll. A turizmus fejlesztésével párhuzamosan jelentős infrastrukturális beruházások megjelenése is várható a térségben, amely különösen az építőipari cégek

lehetőségeinek kedvez. Emellett a mezőgazdasági termékfeldolgozás technikai feltételeinek javítása is időszerű. Az ezzel kapcsolatos programok magyar cégek bekapcsolódására is lehetőséget nyújthatnak.

(Forrás: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto>

- <http://hipa.hu/Region/Albania/Info>)

- A külföldi befektetők információs igényeinek kielégítésére és a befektetési folyamat transzparenssé tételének szándékával járult hozzá az albán állam egy befektetési ügynökség létrehozásához (Albanian Investment Development Agency – AIDA: www.aida.gov.al).
- A gazdasági környezetről további információk gyűjthetők a Tiranai Kereskedelmi és Iparkamara (Chamber of Commerce and Industry Tirana: www.cci.al), és a Kereskedelmi és Iparkamarák Egyesületének honlapján Union of Chambers of Commerce and Industry of Albania: www.uccial.al), valamint az albán ágazati minisztériumoknál.

(Forrás: <http://hipa.hu/Region/Albania/Info>)

A magyar-albán külkereskedelem áruszerkezete (M EUR)

Megnevezés	Kivitel				Behozatal				Egyenleg			
	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015
Összesen	47,638	48,363	47,412	55,589	1,009	1,052	2,059	14,175	46,629	47,310	45,353	41,414
Élelmiszer, ital, dohány	4,134	6,139	3,943	3,657	0,175	0,336	0,295	0,509	3,959	5,804	3,648	3,149
Nyersanyagok	7,522	6,787	6,253	5,551	0,099	0,143	0,135	0,122	7,424	6,644	6,119	5,429
Energiahordozók	0,335	0,154	0,155	0,228	0,003	n.a.	n.a.	n.a.	0,333	n.a.	0,155	0,228
Feldolgozott termékek	18,963	18,983	21,312	27,719	0,592	0,544	1,589	13,483	18,371	18,439	19,723	14,236
Gépek, gépi berendezések	16,683	16,300	15,749	18,434	0,140	0,031	0,041	0,062	16,543	16,269	15,708	18,373
Forrás: KSH												

2.1. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozatának szerepe a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésében

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nyugat-balkáni Tagozata 2012. július 3-án alakult meg 40 magyar vállalkozás részvételével. Az elnöki tisztséget Galambos Attila, a Communautrade Europe Kft. ügyvezető igazgatója tölti be. A szervezet célja a térség iránt – Albánia, Bosznia-Hercegovina, Macedónia, Montenegró, Koszovó, Szerbia – érdeklődő hazai cégek piacra jutásának elősegítése. Kiemelt feladatnak tekintjük az üzleti lehetőségek bővítését, melynek érdekében üzletember-találkozókat, tájékoztató fórumokat, üzleti delegációkat szervezünk, és igyekszünk információkkal segíteni a hozzánk forduló cégeket. A tagozat tagvállalatai havonta elektronikus hírlevelünkől értesülhetnek a térséget érintő aktuális gazdasági, politikai, társadalmi hírekről. Támogatjuk továbbá tagjainkat a partnerországok vásárain és kiállításain való részvételben. A Tagozat munkája során együttműködik a partner országok területi és országos kamarai szervezeteivel, valamint az

ott működő hazai kereskedelmi szervezetekkel, képviselőkkel. A Tagozat tagja lehet bármely, Magyarországon bejegyzett, a kamarai regisztrációval rendelkező jogi személy, aki a Tagozat honlapján is megtalálható kitöltött és aláírt belépési nyilatkozatát a tagozat titkára részére megküldi. A belépéshez kapcsolódó további feltételekről a [Jelentkezés a Tagozatba](#) linken tájékozódhatnak az érdeklődők.

Elérhetőség:

MKIK Nyugat - balkáni Tagozat

Elnök: Galambos Attila

Titkár: Tepes Anna

MKIK - Nemzetközi Igazgatóság

e-mail: nybalkani.tagozat@mkik.hu

honlap: <http://www.mkik.hu/hu/kulpiaci-tevekenyseg/nyugat-balkani-tagozat-10537>

Tel: (1) 474-5142

Fax: (1) 474-5149

A Tagozat albán vonatkozásban szervezett programjai:

- 2012. november – részvétel és tagok képviselése a Tiranai Nemzetközi Vásáron
- 2013. április 10., Budapest – együttműködési megállapodás aláírása a Tiranai Kereskedelmi és Iparkamarával -
- 2015. április 23., Budapest - Albán gazdasági fórum
- 2015. május 19-21., Tirana - Üzleti delegáció Albániába

Jogi, szabályozási környezet

Albánia jogrendszere az európai uniós standardokhoz igyekszik igazodni több területen. A mindenkori albán vezetés fontosnak tartja a működőtőke, és általánosságban a külkereskedelem támogatását. Albánia 2000 szeptembere óta a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) tagja. A tagság többek között azzal is járt, hogy az ország a nemzetközi egyezményekhez igazodva alakította ki a kereskedelmi- és vámrendszer jogi szabályozását.

1. Magyarországról Albániába irányuló kivitel (export) szabályozása

- Albániában az áruk behozatala áfaköteles egy, a kormányzat által időről-időre frissített árjegyzék alapján. Az általános forgalmi adó (áfa) mértéke 20 százalék.
- Gépek és berendezések behozatalakor az Albán Energetikai Társaság (Albanian Power Corporation, KESH) által meghatározott feltételeknek megfelelően az áfafizetési kötelezettség halasztása kérhető.
- A behozatalhoz szükséges alapidokumentumok: csomagolási lista, az útlevél másolata és az eredeti felmutatása, kereskedelmi számla, származási igazolás, fuvarlevél, vámbehozatali dokumentum (SAD) kitöltése, állat- és növényegészségügyi tanúsítvány (mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek esetében). Forrás: <http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto>

- A személyes szükségletekre szolgáló tételeket vámmentesen lehet be- és kivinni. A külföldi és a nemzeti valuta be-és kivitelét már nem ellenőrzik.
- Információ a vámszabályokról (Albán Pénzügyi Adminisztrációs Hivatal):
www.dogana.gov.al
- Részletes információ az áfa-szabályozásról:
Albania Law Digest, kalauz külföldi befektetőknek a helyi jogszabályokról:
<http://www.albanialawdigest.com/topics/tax/item/211-indirect-taxation-value-added-tax>

2. Vállalatalapítás

- Albánia mindenkori kormányai a külföldi befektetések számára kedvező viszonyok megteremtését tűzték ki célként. Kormányzati szintű intézkedések történtek az üzleti környezet transzparenssé tételére, az üzleti bizalom helyreállítása érdekében. A központi reformok ellenére a külföldi befektetők az elterjedt korrupcióról, a rendfenntartó szervek szűk tényleges ellenőrzési területéről, a nehezen meghatározható tulajdonviszonyokról, túlbujánzó bürokráciáról és a jogszabályi környezet gyakori változásáról tudósítanak.
(Forrás: <http://www.state.gov/e/eb/rls/othr/ics/2012/191094.htm>)
- A Világbank „Doing Business” adatbázisa szerint Albánia esetében az új üzleti kapcsolatok elindítása kapcsán pozitívum az általános üzleti morál, a hitelhez jutás, valamint a határokon átívelő kereskedelem. Az országban 2015-re sokkal könnyebb lett a vállalatalapítás, mint 2014-ben, pedig akkor is javult a helyzet az előző évhez képest. 2014-ben összességében a 108. helyen, 2015-ben a 62. helyen állt, 2016 júniusára azonban visszaesett a 97. helyre (építési engedélyek kiadását megnehezítették). (Forrás: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/albania/>)
- A Világbank „Doing Business” adatbázisa szerint átlagosan 6 eljárási lépés, 5,5 nap és az egy főre kalkulált bevétel 10,4 százaléka szükséges egy új üzlet beindításához Albániában. Mindkét szempontból jelentősen javult a helyzet az országban, az utóbbi években: 2004-ben még átlagosan 11 lépésre került sor, és több mint 41 napig tartott egy egyszerű vállalatalapítás. Összességében régiós összehasonlításban a költségeket tekintve Albánia alulmaradt a többi országgal szemben. Ezzel szemben a kötelezően befizetett minimumtőke a régió belül Albániában a legalacsonyabb.
- Az albán kormányzati szervek gyors és egyszerű, egyablakos vállalatregisztrációt ígérnek a Nemzeti Üzleti Regisztrációs Központon keresztül (NRC). Hasonlóan gyors és egyszerű a licenszek bejelentési kérelme a nemzeti licenszrendszeren keresztül (NLC). További információ: www.aida.gov.al
- Albánia tagja az Európai Közbeszerzési Hálózatnak. Az informális hálózat (PPN) segíti az üzlet megvalósítását azon kis-és közepes méretű vállalkozásoknak és magánszemélyeknek, akik az adott országban szeretnének üzletet kötni az államhoz közeli szereplőkkel. Adott esetben választottbírói és jogorvoslati teendőket is ellátnak, valamint hozzájárulnak a jó gyakorlatok és benchmarkok intézményes terjesztéséhez.
(Forrás: <http://www.publicprocurementnetwork.org>)
- Az energiához jutás lehet az a pont, amely leginkább elriaszthatja a beruházásokat. A folyamat 177 napjával (a német procedura tízszerese), és rendkívül magas költségével (a litván érték tízszerese) megfontolandóvá teszi a nehézipari és építőipari beruházásokat.

- A gazdálkodáshoz szükséges jogszabály-gyűjtemények alapvetően két nagyobb csoportban találhatóak meg „A Vállalkozásokról és kereskedelmi cégekről szóló törvény”-ben, valamint a Civil Törvénykönyvekben. (Lásd: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Doing_business_in_Albania_2014/\\$FILE/EY-doing-business-in-albania-2014.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Doing_business_in_Albania_2014/$FILE/EY-doing-business-in-albania-2014.pdf))

További hasznos információk magyar nyelven:

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto>

További hasznos információk a vállalat alapításról angol nyelven:

MB Consulting, vállalat alapítási információk:

<http://www.mbconsulting.al/services/legal/company-formation-in-albania/>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/albania/registering-property/>

SLC-Europe: http://www.slc-europe.com/xist4c/web/cegalapitas-albaniaban-id_18425_.htm

Company Formation Albania, a Bridgewest.eu tagja, amely vállalat alapítási lehetőségeket kínál Európában: <http://www.companyformationalbania.com/>

3. Ingatlanvásárlás

- Jelenleg nincsenek megszorítások magyar állampolgárok számára ingatlanvásárláskor, viszont erősen ajánlott a tranzakciót független ügyvéd jelenlétében végrehajtani, aki ellenőrizni tudja, hogy minden az előírásoknak megfelelően történik. A vásárlást közjegyző hitelesíti.
(Forrás: <http://www.wikihow.com/Buy-Property-in-Albania>)

4. Egyéb

A licenc-engedélyezés folyamata az európai normáknak megfelelően történik, amelyet a 2005-ös szerzői jogvédelemről szóló törvény szabályoz. Albániában a szellemi termékek és szerzői jogok védelméért az Albán Szerzői Jogi Hivatal felel.

(Forrás: <http://www.zshda.gov.al/?lang=en>)

5. További hasznos jogi információk angol nyelven

Tudnivalók a vállalat alapításról:

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa:

<http://www.doingbusiness.org/data/exploreconomies/albania/>

Általában a jogról:

<http://www.Albaglobal.com>

Általános információk Albániáról:

<http://www.albaglobal.com/albania.html>

Vállalatfinanszírozás, üzletfejlesztés

1. EXIM országkockázati besorolás

Az EXIM 2015. október 9-től hatályos országkockázati besorolása és a biztosíthatósági szabályok szerint Albánia az 4-es országkockázati kategóriába esik. Két éves vagy két éven túli törlesztési futamidejű ügyletek vonatkozásában a legtöbb kockázati típusban biztosítható, kivéve projektekre. (A projekt kockázati típus pontos meghatározása a következő: „olyan üzletileg elkülöníthető beruházás, amelynél a tulajdonosok és a külső finanszírozók a befektetett tőkéjük megtérülését, illetve a hitel visszafizetését az adott beruházás pénzáramlásától várják”).

Forrás: <http://exim.hu/>

2. Helyi fejlesztési bank

Bank of Albania

Cím: Shesi „Avni Rustemi”, nr. 24, Tirana

Tel: +3554-241-9301

Fax: +3554-241-9408

E-mail: public@bankofalbania.org

Web: <http://www.bankofalbania.org>

3. Helyi befektetés-ösztönzési szervezetek

- Regionális Együttműködési Szervezet (Regional Cooperation Council: <http://www.rcc.int/>)
- Albán Befektetési Ügynökség (Albanian Investment Development Agency – AIDA: <http://www.aida.gov.al/>)
- Albán Fejlesztési Alap (Albanian Development Fund: <http://www.albaniandf.org/>)

4. Üzletfejlesztés, kamarai hálózat

Az albániai területi Kereskedelmi és Iparkamarák elérhetőségei:

1. Tirana

Cím: Rruga „Kavajës”, No 6, Tirana, Albania

Postafiók: 1000

Telefonszám: +355 45800932

E-mail: info@cci.al

Web: www.cci.al

2. Shkodra

Postafiók: 7302

Telefonszám: +355 22 243656

Fax: +355 22 243656

E-mail: elida.boshnjaku@cci-shkodra.org

Web: <http://www.cci-shkodra.org>

3. Durres

Cím: Lagjja nr.11, Rruga "A.Goga", Ref: Pranë Rotondës, Durrës

Postafiók: 2001
Telefonszám: +355 52 224440
Fax: +355 52 222199
E-mail: info@ccidr.al
Web: <http://www.ccidr.al>

5. Tenderlehetőségek

Az albán gazdaság nyitott, a kereskedelem teljes liberalizációjával. A gazdasági változásokról és egyes szektorokban – például az energiahordozók esetében – történő változásokról az Albán Gazdasági Minisztérium honlapjáról (<http://www.ekonomia.gov.al/en>, <http://wbc-inco.net/>) naprakész információ érhető el.

A tenderlehetőségeket tartalmazó weboldalak jellemzően fizetősek és regisztrációhoz kötöttek, pl. <http://www.tendersinfo.com/global-albania-tenders.php> és <http://www.tendertiger.com/quicksearch.aspx?st=qs&ct=1&SerCat=10&SerText=albania>

Praktikus információk

1. Magyar nagykövetség és konzuli hivatal

Rendkívüli és meghatalmazott nagykövet: Heizer Antal
Külgazdasági attasé: Kasnyik Martina, martina.kasnyik@mfa.gov.hu
Nagykövetség címe: Tirana, Rruga e Xibrakëve 47.
Telefonszám: +355 4 2232238, +355 4 2234903
Fax: +35542225411
E-mail: mission.tia@mfa.gov.hu
Web: <http://www.mfa.gov.hu/emb/tirana>

2. Beutazási feltételek

- Magyar állampolgárok vízum nélkül utazhatnak be Albániába, és egyszeri belépéssel 180 naponként 90 napig tartózkodhatnak az országban. Az útlevelnek a beutazás napjától számítva legalább három hónapig kell érvényesnek lennie. A beutazás érvényes kártya típusú személyazonosító igazolvánnyal is lehetséges (ideiglenes személyazonosító igazolványra ez nem terjed ki). Az országba való belépésnél más állam által kiadott beléptető pecsét az útlevelben nem jelent problémát.
- A hosszabb idejű tartózkodásra szóló tartózkodási engedélyt az albániai tartózkodási hely szerinti rendőrkapitányságon kell kérelmezni (<https://www.asp.gov.al/>).
- A munkavállalással kapcsolatos tudnivalókról részletes tájékoztatás az alábbi linken keresztül érhető el: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok>)

3. Egészségügyi helyzet

- A konzuli szolgálat javasolja az országba beutazóknak egészségügyi biztosítás kötését, mivel a két ország között nincs érvényes egészségügyi egyezmény. A higiénias feltételek

nem mindenütt érik el az uniós átlagot, valamint az egészségügyi ellátás színvonala is elmarad az unión belüli viszonyoktól. Magas színvonalú ellátást nyújtó, magánkézben levő egészségügyi intézmények csak a fővárosban és néhány regionális központban érhetőek el. A legtöbb, Magyarországon is forgalmazott gyógyszer a helyi gyógyszertárakban beszerezhető, azonban a konzuli hivatal felhívja a figyelmet, hogy vásárláskor érdemes figyelni arra, hogy ne az olcsóbb, távol-keleti gyártású változatot válasszuk, hanem az ismert gyógyszergyárak termékeit. A nagykövetségek által ajánlott orvosok és klinikák listáját, valamint a legfontosabb segélyhívó számokat a következő linken találja: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok>

- A konzuli szolgálat semmilyen körülmények között nem javasolja vezetékes ivóvíz fogyasztását. A vásárolt zöldségeket és gyümölcsöket is ajánlott palackozott vízzel lemosni vagy hipermangános vízzel fertőtleníteni. Utcai árusoktól nem ajánlott hús- és tejtermékek vásárlása.

(Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok>)

4. Közbiztonság

- A konzuli szolgálat az országba beutazóknak javasolja a mindenre kiterjedő utas- és balesetbiztosítás megkötését,
- A közbiztonság a nagyvárosokban és a tengerparti üdülőövezetekben megfelelőnek mondható.
- Jóllehet az albán kormányok az utóbbi időben komoly eredményeket értek el a közrend és a közbiztonság javításában, a szervezett bűnözés változatlanul jelen van az országban.
- A hegyvidéken a lakott területen kívül tartózkodást (hegymászás, barlangázás, hegyvidéki túrák) a nehéz terepviszonyok, illetve a jelzések és az infrastruktúra hiánya miatt még tapasztalt túrázóknak is kizárólag helyi vezetővel ajánlják és javasolják, hogy a túra megkezdése előtt jelentkezzenek be a nagykövetségen.

(Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok>)

5. Infrastruktúra, közlekedés

- A főútvonalak minősége megfelelő, viszont a mellékutak minősége gyakran hagy kívánni valót maga után. A közlekedési morált a konzulátus az európai normáknál alacsonyabb szintűnek tartja, ezért érdemes fokozott körültekintéssel haladni az utakon.

(Forrás: <http://konzuliszolgalat.kormany.hu/europa-utazasi-tanacsok>)

6. Repülőterek

Nemzetközi repülőtér egy van Albániában, ez a Tirana International Airport (TIA): <http://www.tirana-airport.com.al/>

Repülőjáratok Budapestről: jelenleg csak – többnyire bécsi, müncheni vagy isztanbuli – átszállással lehet légi úton megközelíteni Albániát.

Az albán nemzeti légitársaság az Albanian Airlines: <http://www.albanianair.com/>

7. Banki szolgáltatások elérhetősége

- Az albán univerzális bankrendszerben jelenleg 16 privát kereskedelmi bank van jelen, melyből 14 külföldi tulajdonban van. A három legnagyobb részesedéssel rendelkező bank tulajdonában van a tőke majdnem 58 százaléka (2011. decemberi adat).

(Forrás:

<http://www.ibde.org/attachments/ALBANIA%20%20Economy%20and%20Banking%20System-Updated%20Apr'12.pdf>)

- A 16 kereskedelmi bank a következő: Alpha Bank Albania, Banka Kombetare Tregtare, Credins Bank, Credit Bank of Albania, Credit Agricole Albania, First Investment Bank – Albania, International Commercial Bank, Intesa San Paolo Bank Albania, National Bank of Greece, ProCredit Bank – Albania, Raiffeisen Bank – Albania, Societe Generale Albania, Tirana Bank, Union Bank, Banka e Bashkuar e Shqipërisë, Veneto Banka

(Forrás: <http://www.aab.al/en/members.php>)

- Albániában a mindennapi gazdasági tranzakciók nagy része készpénzre épül. Hitelkártyával való fizetésre általában csak nagy készpénzforgalommal bíró üzletekben és szolgáltatóegységekben van lehetőség, ezért ajánlatos elegendő készpénzt magunknál tartani. Az utazási csekkek beváltására bankokban van lehetőség. Bankautomatákat főként a fővárosban és regionális központokban találunk. Pénzváltóhelyeket minden nagyobb városban találhatunk.

(Forrás: <https://travel.state.gov/content/passports/en/country/albania.html>)

- A számlanyitáshoz szükséges dokumentumok banktól függően változhatnak, egy átfogó listát a következő linken érhetnek el:

<http://www.bridgewest.eu/open-bank-account-albania>

További információk angol nyelven:

Albán Bank Szövetség: <http://www.aab.al/en/index.php>

Albán Bank Szövetség: http://www.aab.al/en/banking_legislation.php

8. Egyéb

- Albánia telefonos ország hívószáma: 355. Tirana körzetszáma: 42.
- A legtöbb irodában a munkaidő hétfőtől péntekig 8 és 16 óra között tart. Némely bank és posta azonban 14 órakor bezár. Albániában a sziesztának hagyománya van, így nyári időszakban előfordulhat, hogy egyes üzletek 13 és 16 óra között zárva tartanak. Az éttermek délelőtt 11 körül nyitnak és általában késő estig üzemelnek.

(Forrás: <http://hipa.hu/Region/Albania/Info>

http://www.albaniatouring.com/index.php?option=com_content&view=article&id=34:useful-information&catid=29&Itemid=154)

Kultúra

1. Vallás, vallási szokások

Régebbi becslések szerint Albánia lakosságának 70 százaléka muszlim, míg 10 százaléka katolikus vallási háttérrel rendelkezik. Utóbbiak főként az északi vidékeken élnek. A

szocialista kormányzás évei alatt, a huszadik század második felében a vallások nyilvános gyakorlása tiltott volt. Mivel az albánoknak sosem volt igazán nemzeti vallásuk, nemzeti politikai azonosságtudatuk mindig is nagyobb összetartó erőt jelentett, mint a vallási egység. Az albán alkotmány egyetlen vallást sem ismer el hivatalos állami vallásként. Vallási konfliktusok ezért kevésbé jellemzőek.

(Forrás: <http://www.everyculture.com/A-Bo/Albania.html> és http://guide.culturecrossing.net/basics_business_student.php?id=2)

2. Fontosabb ünnepek

A nemzeti és állami szinten még nem intézményesített ünnepnapok listáját a következő linken érheti el:

Magyarul: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Alb%C3%A1nia#.C3.9Cnnepek>

Angolul: http://en.wikipedia.org/wiki/Public_holidays_in_Albania

Nemzeti ünnep: november 28. (a függetlenség kikiáltása)

(Forrás: <http://www.kulugyminiszterium.hu/dtweb/unnepek.aspx>)

Megjegyzés: a muszlim vallási ünnepek időpontja évről évre változik, mivel az iszlám a hold járásán alapuló holdnaptár. Az iszlám naptár ramadán hónapja alatt hajnaltól kora estig nyilvános helyen mindenki számára tilos az étel- és italfogyasztás, valamint a dohányzás. A Ramadán alatt fokozottan ajánlatos tekintettel lenni a vallási érzületből származó érzékenységre.

(Forrás: <http://www.worldtravelguide.net/albania/public-holidays>)

3. Üzleti etikett, tárgyalási szokások

- Habár az üzleti megbeszélések nagy eséllyel indulnak kisebb késésekkel, külföldiként tanácsos időben megjelenni. Az albán üzleti körök tagjai különösen adnak a résztvevők megjelenésére, amelyet sokan az olasz divat hatásának tulajdonítanak. Az üzleti megbeszélések színhelye a résztvevők preferenciájától függ. A találkozók kezdetekor, és főként ha a találkozó első alkalommal történik, a résztvevők kézfogással üdvözlik egymást, melynek során fontos a szemkontaktus tartása. Személyes, bizalmi viszony kialakítása esetén a köszöntés gyakran a másik megölelését jelenti, ami férfiak és nők között is elfogadható.
- Mivel Albániában az angol nyelv használata nem általános, üzleti megbeszélésekkor szaktolmácsok alkalmazása elfogadott. Az üzleti életben szokásos ajándékozásnak és a névjegykártyaadásnak nincsenek intézményesedett szabályai. Az üzletkötési folyamatnak az alkudozás szerves része.
- Üzleti döntések legtöbbször hierarchikus döntési modell szerint születnek. A transzparencia hiánya miatt egy-egy döntés meghozatala jelentős időt is igénybe vehet. A helyzet bizonytalansága felett érzett frusztráció kimutatása, vagy az érzelmek szavakba öntése nem ajánlott, mert a döntési folyamatot kedvezőtlenül befolyásolhatja.
- Az innovációs kedv Albániában általában alacsony szintű.
- Az üzleti megbeszélések gyakran vendéglátóhelyeken zajlanak. A beszélgetésben résztvevőknek bort, sört és röviditalt is kínálhatnak. A helyiek rövidital-specialitását „raki”-nak hívják. Az albán vendégszeretet általában abban nyilvánul meg, hogy a vendéglátó állja az étkezés költségeit. Azonban ha a következő megbeszélésre is vendéglátóhelyen kerül sor,

a korábbi szívesség viszonzása ajánlott. A kávézásra való meghívás rendszerint egy több órás társasági időtöltést von maga után, nem a nyugati normáknak megfelelő rövid szünetet jelenti.

- A mindennapi beszélgetések folyamán ajánlatos elkerülni a belpolitikai témákat és az üzletfelek partnereinek magánéleti kérdéseit. Félreértésre adhat okot, hogy a bólogatásnak és a fejrázásnak az albánok pont az ellenkező jelentést tulajdonítják, mint ami a magyar gyakorlatban megszokott: míg az albán bólogatás nemet, a fejrázás igent jelent. (Forrás: <http://europe.knoji.com/negotiation-practices-and-etiquette-in-albania/>)
- Habár nyilvános helyeken a dohányzást törvény tiltja, a mindennapi gyakorlatban az mégis elfogadott. Törökország után Albániában a legmagasabb a dohányzó lakosság aránya, a felnőttek mintegy 40 százaléka dohányosként definiálja magát. (Forrás: http://en.wikipedia.org/wiki/Smoking_in_Albania)
- Az életkor, az anyagi helyzet és a családi kapcsolatok nagyon jelentős tényezők a státusz megítélésénél. Az albánok vendégszeretetükről híresek, de a külföldieknek ajánlatos a státuszcsoportok tudatos figyelembe vétele. Az idős férfi családfők tiszteletben tartása elődleges fontosságú, találkozáskor őket kell elsőként köszönteni.
- (Forrás: <http://users.wpi.edu/~albania/travel.html>)
- A tudományos és egyéb egyetemi fokozatok feltüntetését a megszólításokban is megkövetelik.
- Albán kifejezések gyűjteménye, angol kiejtéssel:
<http://www.digitaldialects.com/Albanian/Phrases.htm>
http://wikitravel.org/en/Albanian_phrasebook

4. További hasznos információk a kultúráról magyar nyelven

http://hu.wikipedia.org/wiki/Alb%C3%A1nia_kult%C3%BAr%C3%A1ja

5. További hasznos információk a kultúráról angol nyelven

Everyculture.com, online gyűjtemény a világ kultúráiról:

<http://www.everyculture.com/A-Bo/Albania.html>

Üzleti etikett; online információk Albánia etikettjéről:

<http://europe.knoji.com/negotiation-practices-and-etiquette-in-albania/>

Kultúra, szokások:

Worcester Politechnikai Intézet: <http://users.wpi.edu/~albania/travel.html>

További információk, linkgyűjtemény

1. Általános információk

A Business Hungary részletes országinformációs oldala:

<http://businesshungary.gov.hu/orszagismerteto>

Wikipedia oldal magyar nyelven:

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Alb%C3%A1nia>

Wikipedia oldal angol nyelven:

<http://en.wikipedia.org/wiki/Albania>

CIA Factbook angol nyelven:

<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/al.html>

A Világbank adatbázisa angol nyelven: <http://data.worldbank.org/country/albania>

Albánia központi statisztikai hivatala angol nyelven:

<http://www.instat.gov.al/en/Home.aspx>

A Világbank és a Nemzetközi Pénzügyi Társaság „Doing Business” adatbázisa angol nyelven: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/albania>

Kormányzati portál: <http://www.e-albania.al>

Egyéb minisztériumok elérhetősége

<http://www.balkananalysis.com/albania/government-ministries/>

Albánia Külügyminisztériuma: <http://www.mfa.gov.al/index.php?lang=en>

Albánia Belügyminisztériuma: <http://www.punetebrendshme.gov.al/>

Albánia rendőrsége: <http://www.asp.gov.al/index.php?lang=en>

2. Tirana

<http://en.wikipedia.org/wiki/Tirana>

Város hivatalos honlapja: <http://www.tirana.gov.al/>

Tirana Times: <http://www.tiranatimes.com/>

3. Angol nyelvű online napilapok

Albanian Daily News: <http://www.albaniannews.com/>

Albanian News Agency: <http://www.noa.al/en/>

The Balcan Chronicle: <https://www.facebook.com/balkanchronicle/>

List of Albanian newspapers: <http://www.onlinenewspapers.com/albania.htm>

4. Reptér, légitársaság

Tirana International Airport: <http://www.tirana-airport.com/>

Albanian Airlines: <http://www.albanianair.com/>

Az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet olyan nonprofit kutatóműhely, amely elsősorban alkalmazott közgazdasági kutatásokat folytat. Célja, hogy elméletileg és empirikusan megalapozott ismereteket és elemzéseket nyújtson a magyar gazdaság és a magyar vállalkozások helyzetét és kilátásait befolyásoló gazdasági és társadalmi folyamatokról.

MKIK GVI   Institute for Economic and Enterprise Research
Hungarian Chamber of Commerce and Industry

Írta: Cserpes Tünde
Frissítette: Nagy Szidónia

Közreműködtek:

Alberti Éva
Bárdits Anna
Hajdu Miklós
Makó Ágnes
Révész Erika
Tóth István János
Varga Anita
Verba Zoltán

Projektvezető:

Makó Ágnes (vezető kutató, GVI)
e-mail: agnes.mako@gvi.hu

Kutatásvezető:

Tóth István János, Ph.D.
tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,
ügyvezető igazgató, MKIK GVI
e-mail: istvan.janos.toth@gvi.hu

A kézirat első verziója lezárva: 2013. november

A frissített verzió lezárva: 2015. március

Az országprofilot Tepes Anna, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara Nemzetközi Igazgatóság, 2016 júniusában frissítette.

Projekt: ORSZÁGPROFIL_2013 és ORSZÁGPROFIL_2014

MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet

Cím: 1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

E-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>